

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaee, 1661

2 Extrahit à claustro puerum pater ilico, si vult.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

C. VIII. ¶ Non licet puella nuptias eligere, quæ spontanea voluntate virginis eligere potest.

Puella, quæ non coacta parentum imperio, sed spontaneo iudicio virginis propositum atque habitum suscipit, si postea nuptias eligat, pravaricatur, et si confectio non accessit, cuius utique non fraudarentur munere, si in proposito permaneret. Ambigi vero non potest cimen magnum admitti, ubi & propositum deficiat, & confectio violatur. Nam si humana pacta non possunt impunè calcari, quid eos & manebit, qui corruperit foedera divini sacramenti?

[Cum ergo in principio huius capituli dicitur. Puella, quæ non coacta imperii parentum.] Datur intelligi, quod si coacta habitum virginis suscipiat, sine pravaricatione ipsam desistere possit. Sed puella sic nobilitas intelligitur, cuius (ut in sequentibus demonstrabitur) post decem annos aetatis liberam arbitrium: nec in datione propositi cogitur sequi parentum imperium.

C. IX. ¶ Extra voluntatem propriam retrahi in monasterium non tenentur. Sic & illud intelligendum est, quod est statutum in synodo habita ab Eugenio Papa II. c. 22.

Item, qui monasteria elegerunt, à monasteriis egredi non permittuntur, ita hi, qui invitati sine iusta offensio- nis causa sunt introissi, nisi volentes, non teneantur: quia quod non petunt, non observant. Ideoque tales considerandi sunt magis & peccata committere, quam plangere, sicut in decreto fatalissimi Leonis Papa manifestissime continetur.

C. X. PALEA.

[Vnde Marcellus Papa.]

Illud autem statuendum esse censemus, ut si in minori aetate filii monasterio oblatis fuerint, & d. sacram. rousantur, vel velamina susceperint, dignum quidem duximus, ut xv. anno à praelatis moniti & inquirantur, utrum in ipso habitu permanere cupiant, an non. Si vero permanere professi fuerint, ulterius poenitendi locum minime amplecti possunt. Sin autem ad sacralarem habitum reverti voluerint, redeundi licentia nullo modo denegatur: quia factis inutile est, ut coacta servitia Domino prestentur.

[Quædam nomine palea etiam ab auctore glossa: sed extat sursus in omnibus versis, & sine palea nomine.]

¶ palea. Velamen aetatem non licet imponere virginibus, nisi veris dicitur.

C. XI. ¶ Non nisi certis diebus velamen imponatur virginibus. Vnde Gelasius Papa ad Episcopos per Lucaniam, c. 14. & 15.

De votis f. Deo virginibus, nisi aut Epiphaniarum die, aut in albis Paschalis, aut in Apostolorum Natalibus factum velamen minime imponatur: nisi fortis (sicut de baptisinate dictum est) gravi languore correptis, ne sine hoc munere de saculo exeat, implorantibus non negetur. ¶ Viduas autem velare Pontificum nullus atteret.

¶ 4 pars. Tempus quoque consecrationis earum similiter observetur.

C. XII. ¶ Ante sexagesimum aetatis suæ annum virginem non consecratur. Vnde Gregorius in regulo, lib. 3. epist. 11.

Vinculus & fidei Abbatissas vehementissime prohibemus. Nullam igitur fraternitas tua nisi sexagesima

a Burch. lib. 1. c. 1. 100 p. 7. c. 20. Poly. l. 4. tit. 31. b al. de au. c. alit. exarant. d alit. vel. e alit. moniti. verbi. f Poly. l. 4. tit. 31. Burch. lib. 3. epist. 11. 100 p. 7. cap. 20. Pann. l. 3. c. 14. g al. imponat. orig. h Poly. lib. 1. tit. 17. c. 27. Pann. l. 3. c. 146.

riam virginem, cuius vira & hoc atque mores exegerint, velari permittat.

C. XIII.

Item ex concilio Carthagenensi III. Antimonialia ante annum quadragesimum non velentur.

¶ Sic citatur etiam in omnibus vetustis: sed in nullo Carthagenensi est inventum. Idem verò nonnullis additum habetur in concilio Agathensi, cap. 19.

C. XIV. ¶ Ante viginti quintum annum virginem non consecratur. Item ex concilio Carthagenensi III. c. 4.

Placuit & ut ante xxv. annos ætatis nec Diaconi ordinentur, nec virginem consecratur; & ut lectores populorum non salventur.

¶ Ante citabatur ex concilio Africano IV. sed sup. dist. 7. placuit citatur ex Carthagenensi III. ubi habetur.

C. XV.

Item Pius Papa. Virgines non velentur ante xxv. annos; nisi forte necessitate periclitantis pudicitie virginalls: & non sunt consecrandæ nisi in Epiphania, & in sabbato Paschæ, & in Apostolorum Natalibus; nisi causa mortis urgente.

¶ Caput hoc inter decreta Pii non est inventum, & abest à tribus vetustis Gratiani exemplaribus. De casu vero, ob quos ante xxxv. annos possint virginem velari, agitur in concilio Mileritano, c. 26. & Africano, c. 23: ex quo Africano refertur Caput. l. 1. c. 66.

¶ Sabbato. In uno vetusto legitur, in albis, & apud veteres collectores, in albis Paschalis.

¶ Quamvis autem vidua velari prohibeantur, viduitate tamen professio in scriptis ab eis est faciendæ. Vestis quoque professioni conveniens est eis tradendæ, quæ usque utatur.

C. XVI. ¶ Professionem viduitatis faciant, & habitum sumant religionis, quæ habitum servare proponunt.

Vnde in concilio Toletano X. cap. 4.

Vidua, quæ sanctæ religionis obtinere propositum voluerit, sacerdoti vel ministro, ad quem aut ipsa venerit, aut quem ad se venire contigerit, scriptis professionem faciat à se aut signo, aut subscriptione notatam, continentem se & religionis propositum velle, & hoc perenniter inviolatè servare. Tunc accepta à sacerdote, vel ministro apta religionis professioni & veste, seu in lectulo quiescens, sive in quocunque loco consistens constanter eà utatur, nec diversi coloris, aut diversæ parvis eadem sit notabilis vestis, sed religiosa, & non suspecta.

QUÆSTIO II.

De his vero, qui præter voluntatem parentum rousuram, vel religionem vestem susceperint, sic definitur in X. concilio Toletano, cap. 6.

C. I. ¶ Tonsura, vel vestis religiosa in minori aetate suscepta, à parentibus irrita sit potest.

¶ Sin f. qualibet minori ætate, vel religioni debitam vestem, vel religionis tonsuram in utroque sexu filii, aut unus aut ambo parentes dederint i. fortè, aut nolentibus, aut nescientibus sese susceptam, non mox vitam in filiis abdicaverint, sed vel coram se, vel coram ec-

a al. aet. b Poly. l. 2. tit. 27. Burch. lib. 2. c. 21. 100 p. 6. c. 21. Pann. l. 3. c. 30. Capit. l. 1. c. 46. c Poly. l. 4. tit. 31. Burch. lib. 3. c. 14. 100 p. 7. cap. 23. Pann. l. 3. cap. 190. d al. offerenda. e al. usque. f Gregorius III. epist. 3. Poly. l. 4. tit. 31. Burch. lib. 3. c. 14. 100 p. 7. c. 27. Pann. l. 3. c. 146.

De Monachis

739 **C. I.** **¶** *Non potest deferi propositum monachis sicuti suscipitur.*
Propositum a monachi proprio arbitrio & voluntate suscipitur, non potest ab alio deferi, ut si quis in monasterio ad religionem se dedit, non potest ab alio deponi, nisi a superioribus, nisi sit in tali monasterio, ut si quis in monasterio ad religionem se dedit, non potest ab alio deponi, nisi a superioribus, nisi sit in tali monasterio, ut si quis in monasterio ad religionem se dedit, non potest ab alio deponi, nisi a superioribus, nisi sit in tali monasterio.

C. II. **¶** *Qui religionem habuit non potest propositum de se deponere, sed potest a superioribus deponi.*
 Item ex concilio Tolitano VI. cap. 6.
Proclivis e cursus est ad voluptatem, & immoderatam vitiorum. Quomobrem quilibet vitiorum habitum semel induens postea non relinquit, nisi si vir deditur ecclesie choro, aut si femina fuerit, quae puellarum tu monasterio, in utroque sexu praetor ad propositum inuitu reverti cogatur, ut si debeat, & propositum ad monasterium regressu, ut si quolibet patrocinio desertores permittit voluntate faceret, nisi sententia sua Christianitatem certam exitores, ut nec locus i eis nullus sit communis videtur quoque (sicut ut universales synodus antequam statuit) professio vel habitus sui deservit, nisi sententia condempnentur.

C. III. **¶** *Semel in clero taxati, vel mulierum deputati, ad militiam non redeant.*
 Item ex concilio Chalcedonensi, si, cap. 1.
Os qui semel in clero taxati fuerint, non possunt ad militiam, nec ad honores saeculares venire. Eos autem, qui militiam fecerint, & non eius rei poenitere maluerint, & hoc idem reverentur, quod ante obsequium poluerunt, convenit anathematizari.

C. IV. **¶** *Monasterialis disciplina ab his qui in clero sunt, non servari non cogitur.*
 Unde Nicolaus Papa scribit omnia scripta in regno Ludovici.

Praesens clericus nomine Lambertus, monasterium suum, nomine Artho, quondam videlicet adite praesentiam nostram, afferens qualiter ante tempus eius in laicali adhuc ordine & in praedictis professio, voluntatem reverentur, quod ante obsequium poluerunt, convenit anathematizari.

C. V. **¶** *In infantibus oblati a parentibus sub plurimum testimonio suscipiantur.*
 Unde in nona e synodo legitur.

Oporter infantes cum voluntate & consensu parentum, imo ab ipsis parentibus oblatos, sub plurimorum testimonio suscipi: ut omnis occasio maledicti gratia excludatur hominum pessimorum.

C. VI. **¶** *In eodem libello B. Bassili, & eodem capite, in quo est cap. forma, supra ead. q. 1. & sequitur continetur, post illud.*
 1 **¶** *Professionum in eo libello est, plurimorum.*

C. VII. **¶** *Abbatissa praesumens velare virginem vel viduam, excommunicatur.*
 Unde Eutychianus Papa ait.

Statuimus, ut si Abbatissa, aut quilibet sanctimonialis post hanc diffinitionem in tantam audaciam proruperit, ut aut viduam, aut puellam virginem velare praesumat, iudicio canonico ulque ad satisfactionem subdatur.

C. VIII. **¶** *Haec auctoritate praedicta, & paternae professione docetur, ut quilibet in pariteribus annis, & prater voluntatem eorum propositum suscipere prohibetur, nisi consuetam, vel religiofam vestem parentum in eorum testimonio suscipiendi sunt.*
C. IX. **¶** *In infantibus oblati a parentibus sub plurimum testimonio suscipiantur.*

C. X. **¶** *Unde in nona e synodo legitur.*
 Oporter infantes cum voluntate & consensu parentum, imo ab ipsis parentibus oblatos, sub plurimorum testimonio suscipi: ut omnis occasio maledicti gratia excludatur hominum pessimorum.

C. XI. **¶** *Est in eodem libello B. Bassili, & eodem capite, in quo est cap. forma, supra ead. q. 1. & sequitur continetur, post illud.*
 1 **¶** *Professionum in eo libello est, plurimorum.*

C. XII. **¶** *Abbatissa praesumens velare virginem vel viduam, excommunicatur.*
 Unde Eutychianus Papa ait.

Statuimus, ut si Abbatissa, aut quilibet sanctimonialis post hanc diffinitionem in tantam audaciam proruperit, ut aut viduam, aut puellam virginem velare praesumat, iudicio canonico ulque ad satisfactionem subdatur.

C. XIII. **¶** *Haec auctoritate praedicta, & paternae professione docetur, ut quilibet in pariteribus annis, & prater voluntatem eorum propositum suscipere prohibetur, nisi consuetam, vel religiofam vestem parentum in eorum testimonio suscipiendi sunt.*
C. XIV. **¶** *In infantibus oblati a parentibus sub plurimum testimonio suscipiantur.*

C. XV. **¶** *Unde in nona e synodo legitur.*
 Oporter infantes cum voluntate & consensu parentum, imo ab ipsis parentibus oblatos, sub plurimorum testimonio suscipi: ut omnis occasio maledicti gratia excludatur hominum pessimorum.

C. XVI. **¶** *Est in eodem libello B. Bassili, & eodem capite, in quo est cap. forma, supra ead. q. 1. & sequitur continetur, post illud.*
 1 **¶** *Professionum in eo libello est, plurimorum.*

C. XVII. **¶** *Abbatissa praesumens velare virginem vel viduam, excommunicatur.*
 Unde Eutychianus Papa ait.

Statuimus, ut si Abbatissa, aut quilibet sanctimonialis post hanc diffinitionem in tantam audaciam proruperit, ut aut viduam, aut puellam virginem velare praesumat, iudicio canonico ulque ad satisfactionem subdatur.

C. XVIII. **¶** *Haec auctoritate praedicta, & paternae professione docetur, ut quilibet in pariteribus annis, & prater voluntatem eorum propositum suscipere prohibetur, nisi consuetam, vel religiofam vestem parentum in eorum testimonio suscipiendi sunt.*
C. XIX. **¶** *In infantibus oblati a parentibus sub plurimum testimonio suscipiantur.*

C. XX. **¶** *Unde in nona e synodo legitur.*
 Oporter infantes cum voluntate & consensu parentum, imo ab ipsis parentibus oblatos, sub plurimorum testimonio suscipi: ut omnis occasio maledicti gratia excludatur hominum pessimorum.

C. XXI. **¶** *Est in eodem libello B. Bassili, & eodem capite, in quo est cap. forma, supra ead. q. 1. & sequitur continetur, post illud.*
 1 **¶** *Professionum in eo libello est, plurimorum.*

C. XXII. **¶** *Abbatissa praesumens velare virginem vel viduam, excommunicatur.*
 Unde Eutychianus Papa ait.

Statuimus, ut si Abbatissa, aut quilibet sanctimonialis post hanc diffinitionem in tantam audaciam proruperit, ut aut viduam, aut puellam virginem velare praesumat, iudicio canonico ulque ad satisfactionem subdatur.

C. XXIII. **¶** *Haec auctoritate praedicta, & paternae professione docetur, ut quilibet in pariteribus annis, & prater voluntatem eorum propositum suscipere prohibetur, nisi consuetam, vel religiofam vestem parentum in eorum testimonio suscipiendi sunt.*
C. XXIV. **¶** *In infantibus oblati a parentibus sub plurimum testimonio suscipiantur.*

C. XXV. **¶** *Unde in nona e synodo legitur.*
 Oporter infantes cum voluntate & consensu parentum, imo ab ipsis parentibus oblatos, sub plurimorum testimonio suscipi: ut omnis occasio maledicti gratia excludatur hominum pessimorum.

C. XXVI. **¶** *Est in eodem libello B. Bassili, & eodem capite, in quo est cap. forma, supra ead. q. 1. & sequitur continetur, post illud.*
 1 **¶** *Professionum in eo libello est, plurimorum.*

C. I. **¶** *Non potest deferi propositum monachis sicuti suscipitur.*
Propositum a monachi proprio arbitrio & voluntate suscipitur, non potest ab alio deferi, ut si quis in monasterio ad religionem se dedit, non potest ab alio deponi, nisi a superioribus, nisi sit in tali monasterio, ut si quis in monasterio ad religionem se dedit, non potest ab alio deponi, nisi a superioribus, nisi sit in tali monasterio.

C. II. **¶** *Qui religionem habuit non potest propositum de se deponere, sed potest a superioribus deponi.*
 Item ex concilio Tolitano VI. cap. 6.
Proclivis e cursus est ad voluptatem, & immoderatam vitiorum. Quomobrem quilibet vitiorum habitum semel induens postea non relinquit, nisi si vir deditur ecclesie choro, aut si femina fuerit, quae puellarum tu monasterio, in utroque sexu praetor ad propositum inuitu reverti cogatur, ut si debeat, & propositum ad monasterium regressu, ut si quolibet patrocinio desertores permittit voluntate faceret, nisi sententia sua Christianitatem certam exitores, ut nec locus i eis nullus sit communis videtur quoque (sicut ut universales synodus antequam statuit) professio vel habitus sui deservit, nisi sententia condempnentur.

C. III. **¶** *Semel in clero taxati, vel mulierum deputati, ad militiam non redeant.*
 Item ex concilio Chalcedonensi, si, cap. 1.
Os qui semel in clero taxati fuerint, non possunt ad militiam, nec ad honores saeculares venire. Eos autem, qui militiam fecerint, & non eius rei poenitere maluerint, & hoc idem reverentur, quod ante obsequium poluerunt, convenit anathematizari.

C. IV. **¶** *Monasterialis disciplina ab his qui in clero sunt, non servari non cogitur.*
 Unde Nicolaus Papa scribit omnia scripta in regno Ludovici.

Praesens clericus nomine Lambertus, monasterium suum, nomine Artho, quondam videlicet adite praesentiam nostram, afferens qualiter ante tempus eius in laicali adhuc ordine & in praedictis professio, voluntatem reverentur, quod ante obsequium poluerunt, convenit anathematizari.

C. V. **¶** *In infantibus oblati a parentibus sub plurimum testimonio suscipiantur.*
 Unde in nona e synodo legitur.

Oporter infantes cum voluntate & consensu parentum, imo ab ipsis parentibus oblatos, sub plurimorum testimonio suscipi: ut omnis occasio maledicti gratia excludatur hominum pessimorum.

C. VI. **¶** *In eodem libello B. Bassili, & eodem capite, in quo est cap. forma, supra ead. q. 1. & sequitur continetur, post illud.*
 1 **¶** *Professionum in eo libello est, plurimorum.*

C. VII. **¶** *Abbatissa praesumens velare virginem vel viduam, excommunicatur.*
 Unde Eutychianus Papa ait.

Statuimus, ut si Abbatissa, aut quilibet sanctimonialis post hanc diffinitionem in tantam audaciam proruperit, ut aut viduam, aut puellam virginem velare praesumat, iudicio canonico ulque ad satisfactionem subdatur.

C. VIII. **¶** *Haec auctoritate praedicta, & paternae professione docetur, ut quilibet in pariteribus annis, & prater voluntatem eorum propositum suscipere prohibetur, nisi consuetam, vel religiofam vestem parentum in eorum testimonio suscipiendi sunt.*
C. IX. **¶** *In infantibus oblati a parentibus sub plurimum testimonio suscipiantur.*

C. X. **¶** *Unde in nona e synodo legitur.*
 Oporter infantes cum voluntate & consensu parentum, imo ab ipsis parentibus oblatos, sub plurimorum testimonio suscipi: ut omnis occasio maledicti gratia excludatur hominum pessimorum.

C. XI. **¶** *Est in eodem libello B. Bassili, & eodem capite, in quo est cap. forma, supra ead. q. 1. & sequitur continetur, post illud.*
 1 **¶** *Professionum in eo libello est, plurimorum.*

C. XII. **¶** *Abbatissa praesumens velare virginem vel viduam, excommunicatur.*
 Unde Eutychianus Papa ait.

Statuimus, ut si Abbatissa, aut quilibet sanctimonialis post hanc diffinitionem in tantam audaciam proruperit, ut aut viduam, aut puellam virginem velare praesumat, iudicio canonico ulque ad satisfactionem subdatur.

C. XIII. **¶** *Haec auctoritate praedicta, & paternae professione docetur, ut quilibet in pariteribus annis, & prater voluntatem eorum propositum suscipere prohibetur, nisi consuetam, vel religiofam vestem parentum in eorum testimonio suscipiendi sunt.*
C. XIV. **¶** *In infantibus oblati a parentibus sub plurimum testimonio suscipiantur.*

C. XV. **¶** *Unde in nona e synodo legitur.*
 Oporter infantes cum voluntate & consensu parentum, imo ab ipsis parentibus oblatos, sub plurimorum testimonio suscipi: ut omnis occasio maledicti gratia excludatur hominum pessimorum.

C. XVI. **¶** *Est in eodem libello B. Bassili, & eodem capite, in quo est cap. forma, supra ead. q. 1. & sequitur continetur, post illud.*
 1 **¶** *Professionum in eo libello est, plurimorum.*

C. XVII. **¶** *Abbatissa praesumens velare virginem vel viduam, excommunicatur.*
 Unde Eutychianus Papa ait.

Statuimus, ut si Abbatissa, aut quilibet sanctimonialis post hanc diffinitionem in tantam audaciam proruperit, ut aut viduam, aut puellam virginem velare praesumat, iudicio canonico ulque ad satisfactionem subdatur.

C. XVIII. **¶** *Haec auctoritate praedicta, & paternae professione docetur, ut quilibet in pariteribus annis, & prater voluntatem eorum propositum suscipere prohibetur, nisi consuetam, vel religiofam vestem parentum in eorum testimonio suscipiendi sunt.*
C. XIX. **¶** *In infantibus oblati a parentibus sub plurimum testimonio suscipiantur.*

C. XX. **¶** *Unde in nona e synodo legitur.*
 Oporter infantes cum voluntate & consensu parentum, imo ab ipsis parentibus oblatos, sub plurimorum testimonio suscipi: ut omnis occasio maledicti gratia excludatur hominum pessimorum.

C. XXI. **¶** *Est in eodem libello B. Bassili, & eodem capite, in quo est cap. forma, supra ead. q. 1. & sequitur continetur, post illud.*
 1 **¶** *Professionum in eo libello est, plurimorum.*

C. XXII. **¶** *Abbatissa praesumens velare virginem vel viduam, excommunicatur.*
 Unde Eutychianus Papa ait.

Statuimus, ut si Abbatissa, aut quilibet sanctimonialis post hanc diffinitionem in tantam audaciam proruperit, ut aut viduam, aut puellam virginem velare praesumat, iudicio canonico ulque ad satisfactionem subdatur.

C. XXIII. **¶** *Haec auctoritate praedicta, & paternae professione docetur, ut quilibet in pariteribus annis, & prater voluntatem eorum propositum suscipere prohibetur, nisi consuetam, vel religiofam vestem parentum in eorum testimonio suscipiendi sunt.*
C. XXIV. **¶** *In infantibus oblati a parentibus sub plurimum testimonio suscipiantur.*

C. XXV. **¶** *Unde in nona e synodo legitur.*
 Oporter infantes cum voluntate & consensu parentum, imo ab ipsis parentibus oblatos, sub plurimorum testimonio suscipi: ut omnis occasio maledicti gratia excludatur hominum pessimorum.

C. XXVI. **¶** *Est in eodem libello B. Bassili, & eodem capite, in quo est cap. forma, supra ead. q. 1. & sequitur continetur, post illud.*
 1 **¶** *Professionum in eo libello est, plurimorum.*